

Akademija „Sjećanje na pet Danica“ ponosna priča o novskim heroinama

26 mart 2024

„Cijeli svijet ima samo jednu Danicu, a Herceg Novi čitavo sazviježđe“ rečenica je kojom je sinoć započela akademija sjećanja na hercegnovske Danice, mlade heroine, zaustavljene u svojim životnim igrama ratnim vihorom, stavljajući ideal slobode ispred svog života.

Bila je to prilika da publika čuje priču o Danicama iz sasvim drugog ugla kroz tekst autorke Vitke Vujnović, odličan i emotivan nastup pet djevojaka KSC Diano i naraciju Dejana Đonovića, a u organizaciji Sekretarijata za društvene djelatnosti i međunarodnu saradnju i produkciji JUK Herceg fest.

Najmlađa među novskim Danicama – Tomašević, rođena na Svrčugama, bila je delegat voda, djevojka a puškomitraljezac, hrabra i odvažna, nosila je ranjenu drugaricu 40 kilometara. Uz nju Danica Kosić, takođe rodnom sa Svrčuga, nosila je minobacač, nježno njegovala ranjene, bila hrabra i razborita, naglo zaustavljena na frontu, a mogla je biti balerina ili glumica, jer je silno voljela scenu i na njoj nastupala sa svojim ocem u pozorištu. Danica Đurović, rodnom sa Žlijeba, bombaš, bila je u organizaciji ustanka, kurir, tiha, skromna, neustrašiva, najvještija u otkrivanju zasjeda jer je znala svaki djelić svog kraja. Danica Bojanić koja nije stigla ni da se pozdravi sa svojim kada je sa 16 godina krenula u rat, prenosila letke, čestita, hrabra, divnog glasa, prkosna, ona koja je u smrtnoj uri uspjela da sretne brata na Sutjesci dok se od nje opraštao. **Danica Popivoda iz Bijele, puškomitraljezac, borkinja od prvog dana, vodnik, poznata kao junakinja koja ne odbija niti jedan zadatak i svaki obavlja sa istim žarom za slobodom.**

Priča o pet slobodarki rađena je u divnoj saradnji, a uz mnogo emocija sa svih strana, ističe autorka Vitka Vujnović.

„Osim podataka da su bile mlade, poginule za slobodu, njihovih imena i prezimena, malo se šta znalo. Na primjer, meni je jako dirljiv podatak bio da se od jedne Danice na Sutjesci u ratnom haosu opraštao njen rođeni brat, da jedna nije stigla da se pozdravi sa majkom, iznenadio me je podatak da je jedna igrala na sceni u pozorištu u Herceg Novom. Otkrili smo Danice iz nekog novog ugla i mislim da je lijepo što je publika čula te detalje. Divna je bila saradnja KSC Diano, Antonijom Đurović Novoselac i njenim djevojkama koje su razumjele tu priču, sa Dejanom Đonovićem koji uvijek da punu pažnju ovakvim temama“, kazala je Vujnović i istakla da su na akademiji prikazani i zapisi iz arhive RTCG nastali 80-tih godina u kojima naši sugrađani svjedoče o životima mladih slobodarki.

Dodaje da je ovo priča koju treba pričati stalno iznova jer sve generacije treba da znaju ko su bile pet Danica.

„One zaista jesu čudesno hercegnovsko sazviježđe koje meni liči na djevojačko kolo. Čini mi se da se negdje na tom prostoru gdje se pred Novim grle more i nebo pojave se one i pogledaju svoje dugo šetalište i nas“, kazala je Vujnović.

Akademija „Sjećanje na pet Danica“ organizovana je u cilju promocije ženskih ljudskih prava, istorije ženskog pokreta i znamenitih žena iz istorije Herceg Novog, kazala je savjetnica za rodnu ravnopravnost u Sekretarijatu za društvene djelatnosti i međunarodnu saradnju, Branka Grubor Božović.

„Želimo da ukažemo i još jednom se podsjetimo na veličinu žrtve mladih žena iz našeg grada koje su i postale naše zvijezde Danice. One novim naraštajima neprestano pričaju priču o važnosti ljudskih prava, ravnopravnosti i jačini onih koji se bore za slobodu, pravdu i jednakost, promovišući pri tome sve osnovne ljudske

vrijednosti, ne zaboravljajući ljubav, drugarstvo, požrtvovanje i hrabrost, brigu o drugima i budućnosti", kazala je Grubor Božović.

Riječ je o pet djevojaka, proleterki, ali to nije samo priča o ratu, herojstvu i hrabrosti, niti samo priča o slobodi, za koju su se borile i život dale, a nisu je dočekale, već i priča o jednakosti, kazala je Grubor Božović.

„One su, na najteži način, dokazale da žene mogu biti ravnopravne sa muškarcima. To su potvrdile tokom rata, mada je on, i tada i danas, vrijeme u kojem muškarci posežu za oružjem i postaju gospodari života i smrti. Svojom hrabrošću i sposobnošću potvrdile su da žene nisu inferiorne ni kao vojnici/vojnkinje. Shvatile su da postoje ideali za koje se treba žrtvovati, nešto vrijednije i od života, nešto što treba ostaviti za buduće naraštaje. Žene partizanke su rame uz rame, sa svojim drugovima jurišale u prvim redovima, boreći se protiv okupatora, za slobodu i bolje sutra, za neke nove generacije koje će živjeti u boljem svijetu, svijetu znanja, napretka, nauke i socijalno pravednijeg društva", zaključila je Grubor Božović.

Akademiji je prisustvovao i potpredsjednik Opštine Herceg Novi, Mirko Mustur kao i predstavnici Sekretarijata za društvene djelatnosti i međunarodnu saradnju.

Program „Sjećanje na pet Danica" dio je aktivnosti u okviru Lokalnog akcionog plana za postizanje rodne ravnopravnosti u opštini Herceg Novi.

Opština Herceg Novi

Trg Maršala Tita 2
85340 Herceg Novi
+382 (0) 31 321 052
faks: +382 (0) 31 321 378
e-adresa: kabinet@hercegnovi.me